

----- Original Message -----

From: ERC - Igualtat

To: Undisclosed.Recipients@esquerra.org

Sent: Wednesday, July 03, 2002 11:34 AM

Subject: article J.L. Carod-Rovira a l'Avui

Us fem arribar aquest article, que ha publicat en Josep - Lluís Carod - Rovira a l'Avui d'avui, per si és del vostre interès

Cordialment,

Carme Porta

Vicesecretària d'ERC per la Igualtat d'Oportunitats

L'altra mirada

Josep-Lluís Carod-Rovira

Tots, totes, ens mirem el món des del nostre propi lloc, i no sols des del lloc físic on residim. I, molt especialment, des de l'espai sociocultural on estem instal·lats i vivim. Per això, la noció de *normalitat* l'associem a allò que és comú a la majoria, al grup humà al qual pertanyem, en funció del gènere, nivell cultural, estatus econòmic, llengua, nacionalitat o orientació sexual, entre altres factors determinants. És d'aquest lloc estant d'on ens mirem la vida, oblidant, sovint, que existeixen també altres mirades humanes que no són coincidents amb les nostres en tots els extrems, com les nostres no ho són tampoc amb les seves. La celebració, aquests dies, de la jornada dita de l'orgull o de l'alliberament gai, lesbià i transsexual, ens ha fet recordar, als que som heterossexuals, que hi ha també una altra mirada sobre la sexualitat -l'homosexualitat- que no és la majoritària i que, no pas per això, és menys existent o menys humana, precisament perquè no hi ha un model únic de relació afectiva. Les lleis, doncs, poden regular-ho gairebé tot, però mai no podran codificar legalment els sentiments, les emocions, el desig...

La jornada reivindicativa i festiva del 28 de juny arrenca dels fets ocorreguts el 1969, al club Stonewall de Nova York, quan un grup d'homosexuals homenatjava Judy Garland, morta uns dies abans. La intervenció repressiva de la policia provocà aldarulls continuats, durant tota una setmana, que van assolir una gran repercussió internacional. Des d'aleshores, aquest dia és recordat com l'inici de l'organització del moviment gai i lesbià organitzat en defensa dels seus drets. Alguns sectors, més interessats per la noció d'identitat, utilitzen l'expressió *orgull gai*, mentre que d'altres prefereixen la fórmula *alliberament gai*, més preocupats com estan per la idea de llibertat. Sigui com sigui, la data ja ha adquirit carta de naturalesa arreu del primer món, l'únic on, si més no aquest dia, l'exteriorització més aviat festiva de la condició homosexual no és socialment penalitzada.

El mot *gai* (alegre, festiu) prové del tronc lingüístic occitanocatalà, des d'on passà a altres llengües, i és de l'anglès que ens ha retornat aquí, de la mà d'Armand de Fluvià, que l'oficialitzà incorporant-lo a la Gran Enciclopèdia Catalana. Per això no apareix al diccionari Fabra, però sí que figura ja al de l'IEC. Això no obstant, les dones prefereixen la denominació de *lesbianes* per referir-se a l'opció sexual femenina adreçada també al mateix gènere. La simbologia característica del triangle rosa invertit, que trobem avui en l'univers cultural gai, és la que feien servir els nazis per marcar els prop de cent mil homosexuals que enviaren als camps de concentració. La bandera multicolor de l'arc de Sant Martí, que ja s'exhibeix en establiments diversos d'aquí, sobretot de Barcelona i València, va néixer a principis dels vuitanta a San

Francisco, on hi ha la comunitat gai més poderosa i socialment més desacomplexada del món. La lletra grega lambda, d'altra banda, s'associa al concepte de llibertat i també a l'illa de Lesbos i a Esparta, indrets on l'homosexualitat coneixia un cert nivell d'institucionalització pública.

L'altra mirada sobre la vida, el sexe, el desig, l'afectivitat, continua avui, però, sent encara castigada mitjançant procediments molt diversos. Des de la subtileza de la brometa masculista de mal gust o l'acudit homòfob fàcil, fins a la persecució legal per part dels poders públics. I no tothom pot viure la seva opció sexual amb la mateixa llibertat. Així, sembla com si l'homosexualitat tingués un nivell d'acceptabilitat social superior quan es tracta de persones d'una posició econòmica elevada o bé de professions relacionades amb el món de la cultura o de l'espectacle, circumstància que no acostuma a produir-se en els altres casos, si bé, en el nostre país, l'actitud general de l'opinió pública és més permissiva que no pas en altres latituds.

Malgrat això, la culpabilització de l'homosexualitat aboca cada any molts joves gais i lesbianes al suïcidi, davant el rebuig social de la seva opció sexual. En l'actualitat, hi ha set Estats al món on l'homosexualitat és considerada un delictes tan greu que comporta la pena de mort, i una setantena més on la població homosexual és represaliada de forma més o menys encoberta.

En països en vies de desenvolupament és on la condició d'homosexual esdevé un veritable calvari, més encara quan es tracta de dones. Amnistia Internacional ha denunciat la situació angoixant d'Estats com ara Egipte o l'Equador. Però, a més de la brutalitat legal o social contra l'homosexualitat allà on adopta aquestes formes de repressió, en les societats democràtiques, drets que tenen les parelles heterosexuales -com ara el matrimoni o l'adopció d'infants- encara no hi estan reconeguts. A Catalunya mateix, enguany, ja hi ha hagut més de 300 denúncies contra ciutadans individuals, no pas contra grups *skins* o organitzats, per discriminació per orientació sexual. En aquest sentit, cal recordar una sentència recent, en què l'agressor de dues dones que passejaven abraçades per l'Hospitalet de Llobregat ha estat condemnat a pagar 3.000 euros.

El 1970, en la clandestinitat més estricta, l'heraldista Armand de Fluvià creava el Movimiento Español de Liberación Homosexual, que, en els dies posteriors a la mort de Franco, després de reunions als caputxins de Sarrià, es transformava en Front d'Alliberament Gai de Catalunya, organització política, ideològica i reivindicativa que no publicava el seu primer manifest fins al 1977. Un any abans, pràcticament la mateixa gent fundava el Casal Lambda, com a institut i associació de caràcter no polític. Però no va ser fins al 1978 que el mateix Armand de Fluvià va tenir el coratge d'aparèixer davant l'opinió pública per plantejar la qüestió gai d'una manera desacomplexada i natural, en els programes *De bat a bat*, de J. Castelló Rovira, i *Vostè pregunta*, de J.M. Puyal, tots dos al circuit català de TVE. Van haver de passar encara vint anys perquè el Parlament de Catalunya aprovés un primer pas positiu, com ara la llei d'unions estables de parella, així i tot la sisena llei del món d'aquestes característiques i la primera d'un país llatí de majoria catòlica... En un paper similar al de Fluvià en el món gai, cal fer esment de Gretel Ammann en el moviment d'alliberament de les lesbianes, una figura a qui el franquisme va represaliar per aquesta militància i la de feminista i antifranquista.

Si la igualtat de les persones davant la llei és un valor propi de les societats democràtiques, l'orientació sexual no hauria de ser un condicionant o impediment per a l'exercici dels drets fonamentals. Qualsevol llei, doncs, hauria de basar-se en els drets individuals de les persones, de manera que no s'hauria de penalitzar una forma de convivència en parella que no fos l'heterosexual, en àmbits com l'habitatge, el lloguer, convenis laborals, sanitat, adopcions, declaració de renda, nacionalitat, etc. Per la seva part, les lesbianes feministes plantegen, com a mínim, la simplificació del matrimoni civil i la flexibilització de l'accés a una varietat de clàusules contractuals, més lligades a les necessitats reals. Les persones transsexuals, al seu torn, volen facilitats per accelerar els canvis físics i legals que legítimament reclamen. No es tracta, per tant, de *tolerar* la diferència, la identitat distinta, l'altra mirada, ni, menys encara, de condemnar-la al gueto, sinó de fer justícia respectant, precisament, la singularitat lliure de la

vida de cadascú i el seu dret a guanyar l'espai públic, a visibilitzar-la, normalitzar-la, també en els mitjans de comunicació. Per més que aquesta singularitat no sigui la nostra.

Josep-Lluís Carod-Rovira.

Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
carod@esquerra.org